Szkoła Podstawowa Rozwojowa im. Adama Mickiewicza
ul. Grażyny 11, 02-548 Warszawa

SZKOLNY SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA
Szkoła Podstawowa Rozwojowa im. Adama Mickiewicza

Rodzic w niżej wymienionych sytuacjach patrzy przez pryzmat jednego – swojego dziecka. Nauczyciel musi brać pod uwagę ogół – dobro całej klasy. Często działa w sytuacji nagłej, nieoczekiwanej i stresogennej – procedury są po to, aby regulować to zachowanie i pomóc nauczycielowi w podjęciu szybkich, odpowiednich do danej sytuacji działań.

Spis procedur:

I. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń narusza zasady współżycia społecznego
II. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń ujawnia sygnały demoralizacji
III. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (bójka, pobicie, wymuszenie, kradzież, niszczenie mienia)
IV. Procedura postępowania wobec ucznia – ofiary czynu karalnego
V. Procedura postępowania w sytuacji zaatakowania nauczyciela przez ucznia.
VI. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej pracownika szkoły
VII. Procedury postępowania wobec ucznia, który jest podejrzany o posiadanie lub używanie substancji psychoaktywnych
VIII. Procedury postępowania dyrektora szkoły w przypadku gdy policja dokonuje zatrzymania ucznia przebywającego na terenie szkoły
IX. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od realizacji obowiązku szkolnego przez ucznia
X. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia lekcji lub szkoły
XI. Procedura postępowania w sytuacji próby odebrania dziecka przez rodzica, wobec którego istnieje domniemanie, że może znajdować się on pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych
XII. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy
XIII. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności ucznia przez nauczyciela
XIV. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły niebezpiecznych materiałów (broni, materiałów wybuchowych) lub w przypadku otrzymania informacji przez szkołę o podłożeniu ładunku wybuchowego
XV. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji, co do których istnieje podejrzenie, że to substancja psychoaktywna
XVI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych oraz w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia na terenie szkoły
XVII. Procedura postępowania w sytuacji wypadku osób pozostających pod opieka szkoły.
XVIII. Procedura postępowania w sytuacji wypadku osób pozostających pod opieka szkoły podczas wycieczek szkolnych.
XIX. Procedura postepowania w przypadku podejrzenia, że uczeń znajduję się pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych podczas wycieczki

XX. Procedura postępowania w sytuacji samowolnego opuszczenia przez ucznia budynku szkolnego podczas zajęć lekcyjnych lub oddalenia się od grupy na wycieczce szkolnej.
XXI. Procedura postępowania na wypadek huraganu, silnych podmuchów wiatrów, burzy.
XXII. Procedura postępowania w przypadku, gdy szkoła znajduje się w obszarze podwyższonego stężenia pyłów
XXIII. Procedura działania w przypadku stwierdzenia wszawicy
XXIV. Procedury ewakuacji

I. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń narusza zasady współżycia społecznego

1. Jako naruszenie zasad współżycia społecznego rozumie się w szczególności:

- sprawianie trudności wychowawczych
- zakłócanie toku lekcji
- pojedyncze zachowania agresywne wobec innych uczniów lub/i nauczycieli
- prowokowanie sytuacji konfliktowych
- używanie wulgaryzmów, słów i gestów obrażających godność innych

2. Osoba podejmująca interwencję powinna:
   - reagować stanowczo,
   - mówić prosto i jasno, podać komunikat, co uczeń ma robić w formie instrukcji: np. „przestań kopać”, „usiądź”, „odejdź”
   - szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie)
   - traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
   - rozdzielić bijących się uczniów lub przytrzymać, kiedy dziecko ma napad furii, a w wyjątkowej sytuacji należy wezwać np. psychologa lub innego pracownika szkoły używając, tzw. ”czerwonej kartki”
   - jeżeli to możliwe, przeprowadzić wstępną rozmowę wyjaśniającą z uczestnikami konfliktu;

3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły przekazuje informację wychowawcy oraz rodzicom ucznia o incydencie.
4. Wychowawca ocenia sytuację. Jeśli zachowanie jest incydentalne o małym natężeniu łamania zasad, wychowawca podejmuje rozmowę interwencyjną z uczniem.
5. Uczeń ponosi konsekwencje, zgodnie ze statutem szkoły.
6. Jeśli zachowanie ucznia w sposób istotny łamie zasady współżycia społecznego, wychowawca powiadamia psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły. Wychowawca sporządza notatkę służbową z zajścia.
7. Wychowawca wzywa rodziców i przeprowadza rozmowę z nimi i z uczniem.
8. Wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a jego

rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
9.Wychowawca sporządza protokół spotkania i ustaleń, pod którym podpisują się uczestnicy.
10. Jeśli uczeń wykazuje objawy:

- ekstremalnego pobudzenia psychoruchowego,
- zachowań agresywnych, połączonych z działaniami, które mogą zagrażać życiu lub bezpieczeństwu ucznia lub jego otoczenia,
- znacznego nasilenia objawów psychotycznych, które prowadzą do utraty kontaktu z rzeczywistością,
- znacznej dezorganizacji zachowania, która powoduje niezdolność do wykonywania celowych czynności, dyrektor w porozumieniu z nauczycielem, wzywa pomoc w postaci:
  - policji,
  - pogotowia ratunkowego.

II. Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń ujawnia sygnały demoralizacji.

1. Jako demoralizację rozumie się powtarzające się sytuacje związane z:

- uporczywym nieprzestrzeganiem statutu szkoły
- zachowaniami agresywnymi
- posiadaniem lub paleniem papierosów
- posiadaniem lub spożywaniem alkoholu
- kradzieżami
- wyłudzaniem pieniędzy, rzeczy lub innych korzyści materialnych
- niszczeniem mienia szkolnego
- zniszczeniem własności innych członków społeczności szkolnej
- fałszowaniem dokumentów
- groźbami werbalnymi i fizycznymi (zastraszanie)
- posiadaniem lub używaniem substancji psychoaktywnych – osobne procedury
- nierealizowaniem obowiązku szkolnego – osobne procedury

2. Wychowawca w wyżej wymienionych sytuacjach definiuje zachowanie ucznia jako demoralizację. Dokonuje wpisu do Księgi zdarzeń i wypadków.

3. Wychowawca ponawia rozmowy z rodzicami, w obecności nauczycieli specjalistów.

4. Jeżeli wyczerpane zostały wszystkie oddziaływania wychowawcze szkoły wynikające ze statutu oraz regulaminów szkoły, szkoła powiadamia sąd rodzinny i/lub policję i/lub inne organy prewencyjne.

5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy (nie stawiają się na spotkania) lub zachowanie ucznia powtarza się i napływają inne informacje o jego demoralizacji, szkoła także powiadamia sąd rodzinny, policję lub inne organy prewencyjne.

6. Wychowawca sporządza notatkę służbową.

III. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (bójka, pobicie, wymuszenie, kradzież, niszczenie mienia.

1.Niezwłoczne powiadomienie dyrektora Szkoły i psychologa o czynie popełnionym przez ucznia. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

2.Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później, np. w formie pisemnej

3.Ustalenie okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia, zabezpieczenie materiału dowodowego.
4.W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, przekazanie go pod opiekę psychologa/dyrektora Szkoły.

5. Powiadomienie rodziców ucznia.

IV. Procedura postępowania wobec ucznia – ofiary czynu karalnego.

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej lub wezwanie lekarza, jeśli ofiara

doznała obrażeń.

2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora Szkoły i psychologa.

3. Powiadomienie rodziców ucznia.

4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później, np. w formie pisemnej.

V. Procedura postępowania w sytuacji zaatakowania nauczyciela przez ucznia.

1. Dbaj o własne bezpieczeństwo. Opuść miejsce zdarzenia, zawołaj pomoc z zewnątrz. W razie potrzeby zawiadom pogotowie i policję. Także nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej.

2. Zrelacjonuj zajście. Należy jak najbardziej szczegółowo zapamiętać przebieg zajścia. Można zapisać szczegóły, sfotografować miejsce (obraźliwe napisy), zabezpieczyć listy z pogróżkami.

3. Skontaktuj się z bliskimi.

4. Zgłoś zajście dyrektorowi Szkoły. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

5. Skorzystaj z pomocy fachowych poradni.

6. Poinformuj wszystkich nauczycieli. Grono pedagogiczne powinno absolutnie wesprzeć ofiarę.

7. Potęp czyn, nie sprawcę. Dyrektor Szkoły powinien powiedzieć sprawcy, że jest to czyn karalny. Należy dążyć do tego, aby sprawca zadośćuczynił ofierze.

8. Zawiadom Kuratorium Oświaty. W ciągu 24 godzin należy zgłosić wydarzenie władzom oświatowym.

VI. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej pracownika szkoły

1. W przypadku naruszenia godności osobistej nauczyciel lub inny pracownik informuje o zdarzeniu psychologa lub dyrektora szkoły i dokonuje wpisy do Księgi zdarzeń i wypadków.

2. Psycholog ustala przebieg zajścia i świadków zdarzenia, przeprowadza z nimi rozmowę.

3. Psycholog wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, informuje o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec ucznia.

4. Zawiadomienie policji odbywa się na wniosek poszkodowanego pracownika szkoły (nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny Dz.U.Nr 88, poz.553, z późn. zm.).

5. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrektora lub psychologa) nauczyciel/pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie o zdarzeniu policję.

VII. Procedury postępowania wobec ucznia, który jest podejrzany o posiadanie lub używanie substancji psychoaktywnych

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zobowiązany jest powiadomić o swoich podejrzeniach psychologa lub/i dyrektora i doprowadzić ucznia do gabinetu, oraz powiadomić wychowawcę klasy lub w przypadku nieobecności wychowawcy nauczyciela specjalistę.

2. Uczeń podejrzany o spożycie substancji psychoaktywnych w żadnej sytuacji nie może zostać sam, bez opieki.

3. Wychowawca informuje psychologa i dyrektora szkoły. Wpis do Księgi zdarzeń i

wypadków.

4. Nauczyciel ocenia stan świadomości ucznia.

5. Dyrektor po konsultacji z nauczycielem wzywa pogotowie.

6. Wychowawca zawiadamia rodziców ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego stawienia się do szkoły i odebrania dziecka (jeśli nie ma zagrożenia bezpośredniego życia) lub pojechania wraz z karetką do szpitala.

7. Rodzice zobowiązani są podpisać oświadczenie, iż odbierają dziecko ze szkoły z powodu podejrzenia znajdowania się pod wpływem narkotyków (lub innych środków odurzających) lub alkoholu.

8. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, w sytuacji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem substancji odmawiają stawienia się do szkoły.

9. Jeżeli zaistniała interwencja medyczna (wezwane pogotowie), wychowawca po ustaniu zagrożenia i zakończonej interwencji (w ciągu 7 dni) kontaktuje się z rodziną ucznia i wzywa rodziców na spotkanie celem sprawdzenia, stanu dziecka oraz obecnej sytuacji i planu pomocy dziecku przez rodziców.

10. Wychowawca organizuje zespół wychowawczy nauczycieli uczących danego ucznia i informuje o zaistniałej sytuacji.

11. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń jest pod wpływem substancji psychoaktywnych, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub/i policję.

VIII. Procedury postępowania dyrektora szkoły w przypadku gdy policja dokonuje zatrzymania ucznia przebywającego na terenie szkoły

1. W przypadku zatrzymania ucznia na terenie szkoły przez policję, dyrektor powiadamia rodziców zatrzymanego ucznia o zaistniałej sytuacji.

2. Psycholog sporządza notatkę służbową.

IX. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od realizacji obowiązku szkolnego przez ucznia

1. Nauczyciel każdego przedmiotu zobowiązany jest systematycznie odnotowywać obecności i nieobecności uczniów na prowadzonych przez niego zajęciach lekcyjnych.

2. Rodzice mają obowiązek usprawiedliwić każdą nieobecność dziecka w terminie określonym w statucie szkoły. W szkole respektowany jest tylko sposób usprawiedliwiania nieobecności wskazany w statucie szkoły.

3. Jeżeli nieobecności ucznia nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym terminie lub/i

wystąpiły uzasadnione przesłanki, że uczeń uchyla się od realizowania obowiązku szkolnego, wychowawca kontaktuje się z rodzicami ucznia, prosząc o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Wychowawca informuje o tym fakcie psychologa szkolnego.

4. W przypadku dalszych nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia wychowawca prosi rodziców o zgłoszenie się do szkoły i w obecności psychologa szkolnego przeprowadza rozmowę na temat nieobecności dziecka w szkole.

5. Wychowawca, psycholog szkolny oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu realizowania obowiązku szkolnego w formie określonej przez strony, podpisanej jako wspólne zobowiązanie.

6. W sytuacji gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły pisemnie informuje Sąd Rejonowy oraz składa wniosek do organu egzekucyjnego o wszczęcie egzekucji administracyjnej.

X. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia lekcji lub szkoły

1. W przypadku gdy uczeń samowolnie opuścił lekcję, nauczyciel odnotowuje nieobecność i zgłasza fakt wychowawcy (lub w przypadku jego nieobecności psychologowi). Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

2. Wychowawca lub nauczyciel specjalista, lub inny pracownik szkoły próbuje ustalić miejsce pobytu dziecka.

3. Jeśli uczeń przebywa na terenie szkoły, wychowawca przeprowadza rozmowę interwencyjną diagnozującą z uczniem.

4. Wychowawca po rozmowie z uczniem powiadamia rodziców oraz ustala konsekwencje zgodnie ze statutem szkoły.

5. Jeśli uczeń opuścił szkołę, wychowawca lub nauczyciel specjalista prosi sekretariat o niezwłoczne powiadomienie rodziców.

6. Jeśli nikt nie zna miejsca jego przebywania, szkoła niezwłocznie zgłasza ten fakt policji/straży miejskiej.

7. Uczeń, który opuścił szkołę ponosi konsekwencje zgodnie ze statutem szkoły oraz innymi aktami prawnymi.

XI. Procedura postępowania w sytuacji próby odebrania dziecka przez rodzica, wobec którego istnieje domniemanie, że może znajdować się on pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły nie może powierzyć opieki nad dzieckiem osobie, wobec której istnieje domniemanie, że może znajdować się ona pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

2. O fakcie zgłoszenia się po dziecko rodzica, wobec którego istnieje domniemanie, że znajduje się on pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora.

3. Nauczyciel zobowiązany jest poinformować drugiego z rodziców o zaistniałej sytuacji i konieczności osobistego zgłoszenia się po dziecko lub zgłoszenia się osoby upoważnionej (wskazanej pisemnie według zasad zawartych w szczegółowych procedurach odbierania dzieci ze szkoły) w określonym czasie.

4. W sytuacji, gdy w wyznaczonym czasie nie pojawi się po odbiór dziecka osoba upoważniona, dyrektor podejmuje kolejne działania, np. wzywa policję.

XII. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy

1. Wiedzę o zajściu pracownik szkoły przekazuje wychowawcy klasy.

2. Wychowawca informuje psychologa i dyrektora szkoły oraz dokonuje wpisu do Księgi zdarzeń i wypadków.

3. Wychowawca w porozumieniu z psychologiem oraz dyrektorem dokonują analizy zdarzenia, określają skalę zagrożenia oraz opracowują plan pomocy.

4. Wychowawca z psychologiem przeprowadzają rozmowę interwencyjną z uczniem – ofiarą zdarzenia, ze świadkami zdarzenia i próbują ustalić sprawcę przemocy.

5. W miarę możliwości należy zabezpieczyć materiały dowodowe, a w przypadku niemożności uzyskania danych, adres strony, na której pojawiły się szkodliwe treści.

6. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy pozostaje nieznany, szkoła zawiadamia policję oraz administratora danej sieci, strony, itp.

7. Psycholog i/lub wychowawca podejmuje rozmowę z ofiarą przemocy i ustala, w jakiej formie udzielić jej wsparcia.

8. Psycholog i/lub wychowawca podejmuje rozmowy ze świadkami zdarzenia (z każdym z osobna).

9. Jeśli sprawca zostaje ustalony, psycholog lub wychowawca podejmuje rozmowę z uczniem-sprawcą przemocy i jego rodzicami. Rozmowa powinna zawierać ustalenie okoliczności zajścia, jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy.

10. Jeśli sprawcami była grup uczniów, rozmowy podejmowane są indywidualnie, z każdym z osobna.

11. Psycholog lub wychowawca omawia ze sprawcą/sprawcami skutki postępowania i informuje o konsekwencjach wynikających ze statutu szkoły.

12. Sprawca zostaje zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia szkodliwych materiałów.

13. Szkoła proponuje formy pomocy sprawcy (przy udziale i zgodzie rodziców) i wspiera go w zmianie zachowania i unikaniu zachowań agresywnych.

14. Pomoc może być udzielana w szkole, jeśli są ku temu warunki oraz poza nią, poprzez skierowanie sprawcy do odpowiednich organizacji.

15. Sprawca powinien wskazać formę zadośćuczynienia ofierze i zostaje – w ustalonym czasie - rozliczony z wywiązania się z zadania.

16. Jeśli sprawa dotyczy klasy psycholog przeprowadza w klasie zajęcia psychoedukacyjno – profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy – w tym przy użyciu diagramu wędrujących ról (ofiara, sprawcy, ofiary) oraz zagrożeń dotyczących przemocy.

17. Rodzice uczniów zostają poinformowani przez wychowawcę o podjętych przez szkołę działaniach przeciwdziałających przemocy.

18. Dyrektor w uzasadnionym przypadku składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

19. Za zgodą rodziców uczeń – ofiara przemocy oraz świadkowie mogą zostać przesłuchani przez policję na terenie szkoły w obecności wychowawcy, psychologa lub innego pracownika szkoły.

XIII. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności ucznia przez nauczyciela

1. W przypadku zachowania nauczyciela, w rezultacie którego następuje naruszenie godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.

2. Dyrektor, po zapoznaniu się z informacjami o zdarzeniu, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem i rodzicami i ewentualnymi świadkami.

3. W przypadku, gdy stwierdzono brak naruszenia godności osobistej, postępowanie jest zakończone i zostają o tym poinformowani rodzice, uczeń i nauczyciel.

4. Po ustaleniu faktów i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci: upomnienia ustnego (przy pierwszym zdarzeniu), upomnienia pisemnego (przy kolejnym zdarzeniu). Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

5. Czynności wyjaśniające udokumentowane są protokołem, który zawiera wyjaśniania uczestników i postanowienia końcowe.

6. Dokumentacja znajduje się w sekretariacie szkoły.

7. Jeżeli postępowanie wewnątrzszkolne stwierdziło naruszenie godności osobistej ucznia po dwukrotnym upomnieniu (ustnym i pisemnym), przy kolejnym zdarzeniu dyrektor , w porozumieniu z organem założycielskim podejmuje inne działania dyscyplinujące łącznie z rozwiązaniem umowy o pracę z nauczycielem.

8. W przypadku ewidentnego naruszenia dóbr ucznia, wynikających z przepisów prawa karnego, dyrektor wszczyna procedurę zgodną z przepisami powszechnymi (zawiadomienie policji) bez prowadzenia powyższego postępowania.

XIV. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły niebezpiecznych materiałów (broni, materiałów wybuchowych) lub w przypadku otrzymania informacji przez szkołę o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Pracownik, który znalazł broń, materiały wybuchowe, niebezpieczną paczkę lub kopertę zobowiązany jest natychmiast powiadomić policję, równocześnie zgłasza wiadomość dyrektorowi szkoły zachowując dyskrecję. Należy podać: lokalizację i opis podejrzanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym, swoje nazwisko oraz numer telefonu, z którego prowadzi się rozmowę z policją.

2. Podejrzanych przedmiotów nie wolno otwierać, rozpakowywać ani przenosić. Materiał należy zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich do czasu przybycia na miejsce policji.

3. Dyrektor ogłasza ewakuację szkoły zgodnie z procedurą ewakuacji oraz stosuje się do wytycznych przyjmującego interwencję policjanta.

4. Informacji o zaistnieniu podejrzenia nie należy przekazywać osobom niepowołanym, celem uniknięcia paniki i przeprowadzenia sprawnej akcji ewakuacyjnej.

5. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

XV. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji, co do których istnieje podejrzenie, że to substancja psychoaktywna.

1. Osoba, która znalazła niepokojącą substancję w szkole, zgłasza informację bezpośrednio dyrektorowi szkoły zachowując dyskrecję.

2. Dyrektor ocenia sytuację i niezwłocznie powiadamia policję o znalezieniu podejrzanych substancji na terenie szkoły.

3. Do czasu przyjazdu policji, dyrektor wraz ze wskazanymi pracownikami zabezpiecza miejsce znajdowania się niebezpiecznej substancji, w taki sposób, by uniemożliwić kontakt uczniów oraz pracowników szkoły z substancją, bez przenoszenia jej.

4. Dyrektor stosuje się do wskazówek policji.

5. Do czasu przyjazdu policji nikt nie opuszcza budynku szkoły – chyba, że przyjmujący interwencję policjant wyda inne dyspozycje.

6. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

XVI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych oraz w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia na terenie szkoły

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

1) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,

2) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,

3) pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów,

4) unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,

5) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,

6) przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia,

7) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,

8) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,

9) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,

10) fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca oraz psycholog podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

1) Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia,

2) Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn; kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,

3) Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,

4) Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią. Wpis do Księgi zdarzeń i wypadków.

3. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1) Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, nauczyciel specjalista oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

2) w przypadku podjęcia próby samobójczej na terenie szkoły, nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,

3) informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują dziecko pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują odpowiednie instytucje,

4) jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

4. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą:

1) Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, nauczyciel specjalista podejmują następujące działania:

2) jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica

3) szkoła wzywa pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zdarzeniu,

4) dyrektor szkoły, nauczyciel specjalista lub wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierająca z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

5) jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, nauczyciel specjalista przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

6) próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły

7) nauczyciel specjalista planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą,

8) w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa, dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji,

9) nauczyciel specjalista oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim oddziałowi).

5. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

1) Warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w oddziale.

2) Psycholog oraz wychowawca otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.

3) W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia, rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.

4) Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

XVII. Procedura postępowania w sytuacji wypadku osób pozostających pod opieką szkoły.

Podstawa prawna Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31. grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr6, poz. 69, z 2009r. Nr 139, poz. 1130, z 2010r. Nr 215, poz. 1408, z 2011r. Nr 161, poz. 968 oraz z 2018r. poz. 2140

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku niezwłocznie: zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego, dyrektora szkoły, kierownika gospodarczego/inspektora bhp.

3. O wypadku ciężkim, śmiertelnym i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuraturę, kuratora oświaty, organ prowadzący.

4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 3 - 4 dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.

6. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej "zespołem" dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

7. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez niego pracownik szkoły.

8. Dyrektor powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie i sporządza dokumentację w tym protokół powypadkowy

9. W skład zespołu wchodzi inspektor bhp, kierownik gospodarczy i/lub wyznaczony pracownik szkoły.

10. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z osób, o której mowa w ust. 9 dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. 11. Z treścią protokołu powypadkowego zaznajamiają się rodzice (prawni opiekunowie) poszkodowanego ucznia.

12. Przewodniczący zespołu poucza rodziców poszkodowanego o przysługujących

im prawach.

13. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor.

14. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole.

15. Kierownik gospodarczy/ sekretarz prowadzi rejestr wszystkich wypadków i urazów uczniów jakie miały miejsce w szkole, oraz podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem.

16. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

XVIII. Procedura postępowania w sytuacji wypadku osób pozostających pod opieką szkoły podczas wycieczek szkolnych.

1. Pracownik placówki, który dowiedział się o wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie rodziców/prawnych opiekunów oraz dyrektora szkoły .

3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuraturę, Kuratorium Oświaty oraz organ prowadzący.

4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie inspektora sanitarnego.

5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 2 - 4 dokonuje kierownik wycieczki bądź

upoważniony przez niego nauczyciel.

6. W przypadku wypadku śmiertelnego, ciężkiego czy zbiorowego do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem" kierownik wycieczki zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

7. Członków zespołu powołuje kierownik wycieczki.

8. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.

9. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.

10. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia.

11.Protokół powypadkowy podpisuje kierownik wycieczki i członkowie zespołu

powypadkowego. 12. Jeden egzemplarz protokołu pozostaje w placówce.

13. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego rodzice poszkodowanego mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.

14. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności;

- niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
- sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebranym materiałem

dowodowym.

15. Dyrektor administracyjny/ sekretarz - prowadzi rejestr wszystkich wypadków i urazów uczniów jakie miały miejsce w szkole oraz podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem.

16. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

17. Notatkę służbową dotyczącą okoliczności wypadku ucznia nauczyciel zobowiązany jest przedłożyć Dyrektorowi Szkoły i inspektorowi bhp/ dyrektorowi administracyjnemu później następnego dnia po powrocie z wycieczki.

XIX. Procedura postepowania w przypadku podejrzenia, że uczeń znajduję się pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych podczas wycieczki

1. Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty uczniów - będących uczestnikami wycieczki, ale ze względu na bezpieczeństwo pozostawia go pod opieką osoby dorosłej.

2. W razie potrzeby, osoby przejmujące opiekę nad uczniem wzywają lekarza w celu ewentualnego udzielania pomocy medycznej.

3. Kierownik wycieczki powiadamia dyrektora szkoły i rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o zaistniałej sytuacji.

4. Jeżeli uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, kierownik wycieczki wzywa policję.

5. Rodzice (opiekunowie) są zobowiązani do odbioru dziecka w sytuacjach kryzysowych na własny koszt, zgodnie z podpisaną deklaracją.

6. Gdy rodzic (prawny opiekun) odmówi odebrania dziecka, lub przybędzie po dziecko w stanie nietrzeźwym o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia, w porozumieniu z kierownikiem wycieczki.

7. Zdarzenie zostaje udokumentowane przez kierownika wycieczki poprzez sporządzenie notatki służbowej.

8. W przypadku braku kontaktu z rodzicem bezzwłocznie powiadamia się policję.

XX. Procedura postępowania w sytuacji samowolnego opuszczenia przez ucznia budynku szkolnego podczas zajęć lekcyjnych lub oddalenia się od grupy na wycieczce szkolnej.

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samowolnym opuszczeniu przez ucznia terenu szkoły lub oddaleniu się od grupy na wycieczce szkolnej powiadamia wychowawcę klasy.

2. Wychowawca klasy powiadamia rodziców i psychologa szkolnego, dyrektora szkoły.

3. W przypadku, gdy niemożliwe jest ustalenie miejsca pobytu dziecka przez szkołę i rodziców, należy powiadomić patrol szkolny.

XXI. Procedura postępowania na wypadek huraganu, silnych podmuchów wiatrów, burzy.

1. Nasłuchuj w lokalnych środkach masowego przekazu komunikatów meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej o zagrożeniu.

2. Sprawdź, czy masz możliwości szybkiego kontaktu z rodzicami (prawnymi

opiekunami) uczniów. 3. Sprawdź zabezpieczenie otworów drzwiowych, okiennych

wentylacyjnych itp.

4. W sytuacji zagrożenia dyrektor administracyjny/ sekretarz lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora Szkoły wyłącza dopływ energii elektrycznej, gazu i wody.

5. Podczas silnych wiatrów i huraganu pod żadnym pozorem nie dopuść do przebywania uczniów i pracowników na najwyższych kondygnacjach budynku szkoły. Najbardziej narażone na żywioł są poszycia dachowe i ściany, na których opiera się konstrukcja dachowa.

6. Dzieci znajdujące się na terenie szkoły pozostają pod opieką nauczycieli do momentu ustania zagrożenia lub do momentu odbioru ich przez rodziców/opiekunów prawnych.

7. W miarę możliwości dokumentuj swoje działania.

XXII. Procedura postępowania w przypadku, gdy szkoła znajduje się w obszarze podwyższonego stężenia pyłów

1. Wyznaczony pracownik sprawdza około godz. 10.30. krótkoterminową 21 prognozę jakości powietrza (http://sojp.wios.warszawa.pl/krotkoterminowa-prognoza).

2. Na podstawie wskazań zanieczyszczeń powietrza na dany dzień, wyznaczony pracownik informuje wychowawców o zanieczyszczeniu powietrza, zgodnie z sześciostopniową skalą jakości powietrza. (Proponuje się korzystanie z modułu pn. „Max 1h", który prognozuje maksymalne jednogodzinne stężenie danego dnia)

3. Przy zanieczyszczeniu do 2,5 PM, kiedy wyniki pomiarów powietrza obejmują poziom jego jakości określany jako dobry i bardzo dobry, uczniowie wychodzą na zewnątrz szkoły i przebywają bez ograniczeń,

4. W przypadku poziomu określanego jako umiarkowany, zaleca się skrócenie (np. do 30 min.) czasu pobytu dzieci poza terenem budynku szkoły i ograniczenie aktywności fizycznej wymagającej wysiłku na otwartej przestrzeni.

5. W przypadku planowanych wyjść uczniów z budynku szkoły w ramach lekcji nauczycielom WF, świetlicy i edukacji wczesnoszkolnej zaleca się sprawdzenie prognozy jakości powietrza odpowiednio do czasu wyjścia.

6. W uzasadnionych przypadkach, przed podjęciem decyzji o możliwości przebywania dzieci na zewnątrz, możliwe jest odniesienie danych prognozowanych do bieżących wyników ze stacji monitoringu jakości powietrza. Zaleca się wykorzystanie wyników pomiarów jakości powietrza, które podawane są na bieżąco: na portalu GIOŚ (http://powietrze.gios.gov.pl), w aplikacji na smartfony (Jakość powietrza w Polsce), a także na stronie Systemu Oceny Jakości Powietrza w województwie mazowieckim (http://sojp.wios.warszawa.pl).

7. Stosowanie się do powyższych zaleceń nie zwalnia z obowiązków wynikających z ogłaszanych przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego/ Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego ostrzeżeń o złej jakości powietrza.

8. Ogłoszenie alertu o zanieczyszczeniu powietrza oznacza dla dzieci bezwzględne pozostanie w budynku szkoły. Podczas alarmu smogowego nauczyciele szkoły nie organizują zajęć na zewnątrz.

XXIII. Procedura działania w przypadku stwierdzenia wszawicy.

1. Wyznaczony pracownik przeprowadza kontrolę czystości głowy, zapewniając poszanowanie zasady intymności (kontrola pojedynczo w gabinecie).

2. Wyznaczony pracownik niezwłocznie informuje dyrektora Szkoły o wynikach kontroli i skali zjawiska.

3. Wychowawca/ inny pracownik zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę, o konieczności podjęcia natychmiastowych zabiegów higienicznych skóry głowy. Jeśli zajdzie taka potrzeba informuje też rodziców o sposobie działań oraz konieczności poddania się tej kuracji przez wszystkich domowników.

4. Na polecenie dyrektora szkoły, wychowawcy przekazują rodzicom/prawnym opiekunom informację o wystąpieniu wszawicy prosząc o regularną kontrolę czystości głowy oraz informując ich, iż w przypadku wystąpienia wszawicy u ich dzieci, powinni zatrzymać je w domu i poddać kuracji.

5. Po upływie kilku dni wychowawca przeprowadza ponowną kontrolę czystości głowy.

XXIV. Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Szkoły Podstawowej Rozwojowej im.Adama Mickiewicza

I. Podstawa prawna
II. Cel procedury
III. Przedmiot i zakres stosowania
IV. Podstawy uruchomienia ewakuacji
V. Sposób ogłaszania alarmu – sposoby przekazania informacji o ewakuacji
VI. Przydział obowiązków i organizacja działania
VII. Ogólne zasady postępowania w czasie ewakuacji
VIII. Drogi i kierunki ewakuacji
IX. Procedury postępowania podczas różnych zagrożeń
X. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.
XI. Postanowienia końcowe

I. Podstawa prawna

1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 736)

2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów (Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz.719)

3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1422)

4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm.)

II. Cel procedury

Celem procedury jest zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji uczniów, nauczycieli oraz pracowników Szkoły Podstawowej.

III. Przedmiot i zakres stosowania

Określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działania począwszy od stwierdzenia (możliwości wystąpienia) symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją uczniów i nauczycieli oraz pracowników szkoły.

IV. Podstawy uruchomienia ewakuacji

1) Pożar w szkole

2) Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły

3) Podłożenie ładunku wybuchowego

4) Podłożenie podejrzanego pakunku

5) Skażenie chemiczne lub biologiczne szkoły

6) Epidemia; kataklizm

V. Sposób ogłoszenia alarmu i przekazania informacji o ewakuacji

1) Alarmowanie o zagrożeniach w budynkach Szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania określonego w instrukcji przeciwpożarowej, a świadek niebezpiecznego zdarzenia zobowiązany jest natychmiast powiadomić sekretariat Szkoły – tel. 228310823

2) W każdym wypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji kilkakrotnie powtarzany jest sygnał dźwiękowy – 2 długie dzwonki (trwające około 10 sekund każdy). W przypadku braku możliwości uruchomienia sygnału dźwiękowego obowiązuje głośny, słowny komunikat „Uwaga, uwaga! Ewakuacja", przekazywany w każdym skrzydle szkoły przez Dyrektora lub wyznaczonego przez Dyrektora pracownika.

3) W wypadku wtargnięcia napastnika kilkakrotnie powtarzany jest sygnał dźwiękowy – **5 krótkich dzwonków (trwających około 1 sekundy każdy). W przypadku braku możliwości uruchomienia 25 sygnału dźwiękowego obowiązuje głośny, słowny komunikat „Uwaga, uwaga! Napastnik",** przekazywany w każdym skrzydle Szkoły przez Dyrektora lub wyznaczonego przez Dyrektora pracownika.

4) Ewakuację należy przeprowadzić w sposób zorganizowany, kierując się ustaleniami procedury i zaistniałą sytuacją.

5) W czasie odwołania każdego alarmu stosowany jest sygnał dźwiękowy – **1 długi dzwonek** (**około 5 sekund) oraz głośny, słowny komunikat „Uwaga, uwaga! Alarm odwołany",** przekazywany w każdym skrzydle Szkoły przez Dyrektora lub wyznaczonego przez Dyrektora pracownika.

VI. Przydział obowiązków i organizacja działania

Dyrektor szkoły:

1) ocenia sytuację i w razie potrzeby zarządza ewakuację, uwzględniając:

- czy dotyczy ona całego budynku, czy tylko jego części
- którymi drogami ma się ona odbywać,

2) kieruje akcją ewakuacyjną do czasu przybycia służb ratowniczych,

3) nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze,

4) nadzoruje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych,

5) nadzoruje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji, w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji wodnej,

gazowej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych,

6) określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia,

7) zarządza zakaz wejścia i wyjścia osób postronnych na teren szkoły,

8) jeśli zajdzie taka potrzeba, zarządza ewakuację samochodów stojących na parkingu przed budynkiem szkoły,

9) współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi: PSP, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem gazowym, innymi służbami – w zależności od rodzaju zagrożenia,

10) na miejscu zbiórki sporządza stan liczebny ewakuowanych klas oraz świetlicy szkolnej,

11) informuje rodziców o zagrożeniu załączając prośbę informację o pilnym odbiorze dzieci podając miejsce odbioru w przypadku braku możliwości powrotu do szkoły,

12) w zależności od rodzaju ogłoszonego alarmu powiadamia odpowiednie

służby:

- **służbę dyżurną Policji tel. nr 997**
- **służbę dyżurną PSP tel. nr 998**
- **Pogotowie Ratunkowe tel. nr 999**
- **ogólnopolski numer alarmowy 112.**

Wychowawcy, nauczyciele, inni pracownicy prowadzący zajęcia:

1) ogłaszają alarm dla uczniów (w salach lekcyjnych, świetlicy, pomieszczeniach do zajęć terapeutycznych, sali gimnastycznej, korytarzach, stołówce),

2) ustalają liczebne stany zespołów klasowych,

3) zabierają najważniejsze dokumenty klasowe (listy uczniów, ew. dzienniki),

4) nakazują opuszczenie budynku szkoły,

5) nadzorują przebieg ewakuacji uczniów,

6) jeśli zajdzie taka potrzeba, pomagają niepełnosprawnym uczniom w możliwie szybkim opuszczeniu budynku,

7) na miejscu zbiórki kontrolują obecność uczniów i przekazują informacje

dyrektorowi.

Pracownicy obsługi szkoły:

1) w godzinach pracy szkoły – treść otrzymanej informacji (komunikatu) o zagrożeniu przekazują do: ▪ dyrektora szkoły ustnie lub telefonicznie, ▪ pokoju nauczycielskiego,

2) wstrzymują wejście na teren szkoły,

3) otwierają drzwi ewakuacyjne w budynku szkoły,

4) przeszukują najbliżej zlokalizowane toalety, miejsca ustronne, szatnie oraz pomieszczenia gospodarcze w celu upewnienia się, czy nikt nie został wewnątrz budynku.

Ponadto:

1) w miarę możliwości i potrzeby pracownik techniczny wyłącza, zachowując zasady bezpieczeństwa, media: energię elektryczną, gaz;

2) na polecenie dyrektora udostępnia miejsca do działań dla służb ratowniczych poprzez założenie pachołków odgradzających, otwarcie bramy wjazdowej na teren szkoły dla pojazdów ratowniczych.

Pracownicy administracji, w tym sekretariatu:

1) zabezpieczają najważniejszą dokumentację szkoły,

2) jeżeli zaistnieje sytuacja zagrożenia, ewakuują mienie szkoły, tak aby nie było narażone na zniszczenie lub uszkodzenie, zwłaszcza wyszczególnione poniżej: ▪ pieczęcie, ▪ arkusze ocen, ▪ twardy dysk komputera/komputer przenośny, ▪ inne dokumenty wskazane przez przełożonego.

Przeszkoleni pracownicy szkoły w zakresie pierwszej pomocy

1) zabiera ze sobą zestaw do udzielania pierwszej pomocy (np. apteczkę, dodatkowe bandaże),

2) odpowiada za zorganizowanie opieki i pomocy poszkodowanym uczniom oraz pracownikom szkoły do czasu przybycia odpowiednich służb.

VII. Ogólne zasady ewakuacji

1) Za ewakuację dzieci i młodzieży poza strefę zagrożenia odpowiada dyrektor szkoły, ale do nadzoru nad uczniami podczas ewakuacji zobowiązana jest cała kadra pedagogiczna oraz wszyscy pracownicy szkoły.

2) W każdym przypadku wymagającym ewakuacji należy postępować zgodnie z planem (oznaczeniem dróg ewakuacyjnych).

3) W przypadku zagrożenia lub wystąpienia skażenia chemicznego, w zależności od

zaistniałej sytuacji, postępować zgodnie z zaleceniami (pozostać na miejscu lub ewakuować się).

4) Ściśle stosować się do przekazywanych zaleceń przełożonych.

5) Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne także przed dostępem osób niepowołanych.

6) Wyłączyć i zabezpieczyć wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe.

7) Nauczyciele informują uczniów o sprawnym opuszczeniu klas i

przypominają im o: ▪ zachowaniu spokoju podczas opuszczania

szkoły,

▪ poruszaniu się zgodnie z kierunkiem ewakuacji i podążaniem za liderem grupy prowadzącej,

▪ niezabieraniu plecaków w przypadku ogłoszenia alarmu przeciwpożarowego (w sytuacji, gdy powodem ewakuacji jest informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego, uczniowie powinni zabrać ze sobą plecaki/torby),

8) Pozamykać okna (wyłącznie w przypadku ogłoszenia alarmu

pożarowego). 9) Nie zamykać pomieszczeń na klucz, tylko na klamkę.

10) Nauczyciele w miejscu docelowym ewakuacji sprawdzają obecność uczniów, przekazują informację do dyrektora szkoły lub jego zastępcy, udzielają pierwszej pomocy przedmedycznej.

11) Na miejscu ewakuacji nauczyciele i uczniowie przebywają do czasu otrzymania informacji co do powrotu i kontynuowania nauki lub jej zakończenia.

12) W pierwszej kolejności ewakuacji podlegają pomieszczenia zagrożone pożarem.

13) W przypadku silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej bądź na czworakach.

VIII. Drogi i kierunki ewakuacji

<u>Po usłyszeniu alarmu:</u>

1) Dyrektor, wicedyrektor, pracownicy administracji oraz obsługi szkoły przystępują do niezwłocznego wykonania ww. czynności zgodnie z zawartymi wcześniej obowiązkami.

2) Nauczyciel prowadzący zajęcia po otrzymaniu potwierdzenia o konieczności ewakuacji przekazuje uczniom komunikat o przygotowaniu się do opuszczenia sali lekcyjnej. Wyznaczają lidera grupy:

▪ w klasach I-III nauczyciel kieruje grupę do wyjścia ewakuacyjnego. Zwarty

szyk uczniów zamyka drugi nauczyciel (np. wspomagający lub pracownik obsługi szkoły).

▪ w klasach IV-VIII liderem jest przewodniczący klasy lub inna osoba wyznaczona przez wychowawcę.

3) Przed opuszczeniem sali lekcyjnej nauczyciel zamyka okna i drzwi w celu niedopuszczenia do rozprzestrzeniania się pożaru, zabiera najważniejsze dokumenty, jeśli to możliwe – wyłącza urządzenia elektryczne.

4) W przypadku konieczności opuszczenia terenu szkoły (np. podczas zagrożenia wybuchem, skażenia chemicznego lub ataku terrorystycznego) wszystkie ewakuowane grupy oraz pracownicy szkoły udają się do miejsca zbiórki. Decyzję o takiej ewakuacji podejmuję dyrektor bądź odpowiednie służby. Dyrektor /sekretarz szkoły przekazuje rodzicom informacje o konieczności ewakuacji uczniów poprzez dziennik elektroniczny.

5) Jeśli alarm ewakuacyjny zostanie ogłoszony w czasie przerwy międzylekcyjnej:

▪ uczniowie: ustawiają się pod salą, w której mają mieć lekcje po przerwie, i oczekują na przyjście nauczyciela;

▪ nauczyciele: udają się pod sale lekcyjne, w których mają mieć lekcje po przerwie, po czym wyprowadzają uczniów poza budynek szkoły.

Ponadto:

1) Pracownicy szkoły powinni pamiętać o konieczności wyniesienia do miejsca zbiórki wszystkich dokumentów niezbędnych do sprawdzenia i zweryfikowania listy obecności (w tym również list obecności pracowników administracji). Informację o stanie liczebności klasy należy przekazać osobie odpowiedzialnej za sporządzanie raportu (dyrektorowi szkoły lub osobie przez niego wyznaczonej).

IX. Procedury postępowania podczas różnych zagrożeń

Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły

Postępowanie nauczyciela, współpraca z policją

Postępowanie nauczyciela w przypadku wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. aktywnego strzelca.

1. **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz** (zabarykaduj się) – szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia.

2. **Wycisz i uspokój uczniów** – wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą przyciągnąć uwagę i sprowokować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.

3. **Zaopiekuj się uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniami, którzy potrzebują pomocy** – zwróć szczególną uwagę na uczniów, którzy specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.

4. **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** – niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.

5. **Poinformuj policję, wysyłając informację tekstową SMS o zaistniałej sytuacji** – w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędne jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.

6. **Zasłoń okno, zgaś światło** – należy zaciemnić salę, aby utrudnić obserwowanie osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz budynku.

7. **Nie przemieszczaj się** – przemieszczanie się powoduje hałas lub powstanie cienia, który może zostać zauważony przez napastników.

8. **Stań poniżej linii okien, zejdź ze światła drzwi** – przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.

9. **Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze** – z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu przebijają drzwi i mogą zranić osoby znajdujące się wewnątrz.

10. **Jeżeli usłyszysz strzały, nie krzycz** – napastnicy, oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi, chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się, czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.

11. **Nie otwieraj nikomu drzwi** – interweniujące oddziały policji w razie takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne (np. dyrektora) do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.

12. **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** – celem aktywnego strzelca jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

13. **Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy, w miarę możliwości zapewnij opiekę psychologa i przekaż dzieci prawnym opiekunom.**

Postępowanie nauczyciela w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

1. **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** – wszelkie próby oporu mogą sprowokować napastnika do impulsywnych zachowań lub zostać uznane za akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.

2. **Nie udawaj bohatera** – osoby stawiające opór napastnikom giną pierwsze.

3. **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** – wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.

4. **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** – w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.

5. **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** – patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.

6. **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** – odwracanie plecami może zostać uznane za akt agresji bądź lekceważenia, wywołuje złość lub niepokój napastnika.

7. **Nie zwracaj na siebie uwagi** – niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.

8. **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** – brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.

9. **Nie oszukuj terrorysty** – oszustwo może zostać uznane za brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.

10. **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** – zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich upodmiotowienie, co może spowodować łagodniejsze ich traktowanie przez zamachowców.

11. **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** – wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie może być nietypowe.

12. **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** – każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.

13. **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty, zapytaj o możliwość np. napicia się wody** – nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będzie można napić się czy zjeść posiłek.

14. **Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.**

Postępowanie nauczyciela w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

1. **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów, bo możesz zostać uznany za terrorystę** – policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.

2. **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** – próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowana jako utrudnianie działania służb lub nawet uznana za akt agresji.

3. **Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi, najlepiej na wysokości głowy** – taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.

4. **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** – postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.

5. **Odpowiadaj konkretnie na pytania policjantów** – nie zmyślaj, jeśli czegoś nie wiesz lub nie pamiętasz, powiedz to wyraźnie; służby interwencyjne potrzebują faktów, żeby uratować ludzkie życie.

6. **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** – tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.

7. **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami** – wszelkie samowolne działania mogą utrudnić akcję ratunkową.

8. **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** – policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.

9. **Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty, dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** – w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtopić w tłum i uciec z miejsca ataku.

10. **Po wydaniu polecenia wyjścia opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku** – w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.

11. Nie zatrzymuj się w celu zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru – najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

12. Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.

Podłożenie ładunku wybuchowego

Postępowanie w wyniku zamachu bombowego

Ofiarami zamachu bombowego mogą być wszyscy – zarówno „swój”, jak i „obcy”, inaczej niż w przypadku porwania lub użycia broni palnej, które dotyczą konkretnych osób. Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji

chemicznej i której towarzyszy wydzielenie ogromnej ilości produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagracji).

Określenie: ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

Czynności pracownika szkoły po otrzymaniu informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. **Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów** – uzyskane informacje mogą być istotne dla policji w celu identyfikacji sprawcy zagrożenia.

2. **Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje** – w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.

3. **Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie działań** – może ona zarządzić ewakuację szkoły.

4. **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** – ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę wszystkich osób przebywających w szkole przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

5. **Nie używaj telefonu komórkowego** – eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.

6. **Wychodząc z sali, sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia** – stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.

7. **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8. **W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** – szybkie sprawdzenie obecności dzieci i młodzieży oraz pracowników ułatwi zakończenie ewakuacji szkoły.

9. **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru ich dzieci i drodze dojazdu** – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

10. **Po zdarzeniu** – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.

Podłożenie podejrzanego pakunku

Postępowanie w sytuacji kryzysowej i uruchomienie procedury działań

Podejrzanym pakunkiem nazywamy przedmiot mogący zawierać ładunek wybuchowy lub nieznaną substancję.

Działania pracownika szkoły w przypadku podejrzenia, że w szkole znajduje się ładunek wybuchowy:

1. **Odizoluj miejsce zlokalizowania podejrzanego pakunku taśmą ostrzegawczą w kolorach żółtoczarnym** – należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.

2. **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku** – ładunek wybuchowy może eksplodować w trakcie próby manipulowania nim.

3. **Okryj podejrzany pakunek w razie stwierdzenia, że wydobywa się z niego inna substancja (tylko jeżeli czas na to pozwala)** – okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznanej substancji może ograniczyć jej rozprzestrzenianie się.

4. **Poinformuj o zauważeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury** – osoba ta może zarządzić ewakuację uczniów i wszystkich pracowników szkoły.

5. **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** – ewakuacja musi zostać rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę uczniów i wszystkich pracowników szkoły przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

6. **Nie używaj telefonu komórkowego** – fale emitowane przez telefon komórkowy mogą zainicjować eksplozję ładunku.

7. **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8. **W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i pracowników szkoły i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** – szybkie sprawdzenie obecności ułatwi zakończenie ewakuacji szkoły.

9. **Jeśli jest to możliwe, poinformuj rodziców o miejscu odbioru ich dzieci i drodze dojazdu do szkoły** – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

10. **Po zdarzeniu** – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.

Instrukcja postępowania w przypadku podejrzenia podłożenia na terenie szkoły ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku

Osoby odpowiedzialne za zarządzanie

Dyrektor placówki lub w przypadku jego nieobecności wicedyrektor; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich wcześniej upoważniona.

Otrzymywanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

- Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów.
- Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.
- Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury.
- Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
- Nie używaj telefonu komórkowego.
- Wychodząc z sali, sprawdź w miarę możliwości, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
- **W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.**
- Poinformuj rodziców o miejscu odbioru ich dzieci i drodze dojazdu.

Zauważenie podejrzanego pakunku

- Odizoluj miejsce zlokalizowania podejrzanego pakunku taśmą ostrzegawczą w kolorach żółtoczarnym.
- Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku.
- Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala).
- Poinformuj o zauważeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie czynności.
- Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
- Nie używaj telefonu komórkowego.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
- W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.
- Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

Sposób prowadzenia ewakuacji

Ewakuację przeprowadź tylko na wyraźną komendę administratora budynku (wyznaczonej

osoby odpowiedzialnej za uruchomienie procedury) lub sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami.

Telefony alarmowe

- **Policja 997;**
- **europejski telefon alarmowy 112**

Sposób powiadamiania służb

Wybierz jeden z ww. numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- **nazwa i adres szkoły**
- **rodzaj stwierdzonego zagrożenia**
- **własne imię i nazwisko oraz pełniona funkcja**
- **telefon kontaktowy**
- **zrealizowane działania.**

Potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie.
Sposób postępowania z uczniami ze SPE

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie uczniów odpowiadające potrzebom danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

Zarządzanie w przypadku sytuacji kryzysowej

Czynnościami prowadzonymi w trakcie realizacji procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

Obowiązki pracowników:

- zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury;
- branie udziału w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury;
- znajomość sygnału uruchamiającego procedurę;
- posiadanie spisu numerów telefonu osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych;
- znajomość własnych zadań w przypadku uruchomienia procedury;

• znajomość miejsca ewakuacji;

• szkolenie uczniów w zakresie postępowania w przypadku uruchomienia procedury;

• stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej sytuacja kryzysową.

Skażenie chemiczne lub biologiczne szkoły

Procedury postępowania w przypadku uwolnienia się niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych oraz zastosowania broni biologicznej

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku naturalnym lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z zastosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe wypełnione są mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, bruceloza etc.), wirusami (ospa, gorączka krwotoczna, zapalenie mózgu, wirus HIV), toksynami (rycyna, dioksyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

Działania pracownika szkoły w przypadku podejrzenia, skażenia otoczenia szkoły (np. pożar sąsiadującego ze szkołą magazynu z oponami lub środkami chemicznymi):

1. **Uciekaj do budynku szkoły i zamknij okna.**

2. **Poinformuj wszystkich przebywających na terenie szkoły o zagrożeniu, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuuj do budynku szkoły, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.**

3. **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadom odpowiednie służby** – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.

4. **W budynku szkoły zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację.**

5. **W miarę możliwości zgromadź podręczne środki ratownicze i „odtrutki”** – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry.

6. **Przygotuj wilgotne tampony, np. z gazy, do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń** – częsta zmiana kompresu/gazy lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji przez osobę, która ją wdycha.

7. **Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów**

oraz czynności wymagających dużego wysiłku.

8. **Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczaj uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywaj w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.**

9. **Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

10. **Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.**

Działania pracownika szkoły w przypadku podejrzenia, wewnętrznego skażenia budynku szkoły:

1. **Poinformuj wszystkich przebywających na terenie szkoły o zagrożeniu.**

2. **Przeprowadź ewakuację osób przebywających w szkole.**

3. **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadom odpowiednie służby** – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.

4. **W budynku szkoły otwórz okna, drzwi, otwory wentylacyjne, włącz klimatyzację** – w ten sposób wymusisz cyrkulację powietrza.

5. **W miarę możliwości zgromadź podręczne środki ratownicze i „odtrutki”** – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry.

6. **Przygotuj wilgotne tampony, np. z gazy, do ochrony dróg oddechowych** – częsta zmiana kompresu/gazy lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji osobę, która ją wdycha.

7. **Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz czynności wymagających dużego wysiłku.**

8. **Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wchodź do pomieszczeń, nie przebywaj w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.**

9. **Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

10. **Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.**

Działania pracownika szkoły w przypadku, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie wykryto natychmiast lub szybko

po jego pojawieniu się:

1. **Powstrzymaj się od dotykania i wąchania podejrzanych przedmiotów, sprzątania proszku, ścierania cieczy.**

2. **Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem.**

3. **Pozamykaj okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuszczaj do przeciągów.**

4**. Opuść pomieszczenie, w którym wykryto obecność podejrzanej substancji i uniemożliwi dostęp do niego.**

5**. Powiadom osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole** – dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.

6. **Zaalarmuj wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i skieruj je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru** – rejonów ewakuacji powinno być kilka i powinny znajdować się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru w czasie przedmiotowego zagrożenia; rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.

7. **Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadom odpowiednie służby** – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.

8. J**eśli miał miejsce kontakt z substancją: umyj dokładnie ręce wodą i mydłem, zdejmij ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją, i włóż je do plastikowego worka.**

9**. Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić papierosów do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb** – policji, straży pożarnej, wyspecjalizowanej jednostki zwalczania skażeń i zakażeń.

10. S**porządź listę osób (imię, nazwisko), które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej; listę przekaż policji.**

11**. W miarę możliwości zgromadź podręczne środki ratownicze i „odtrutki”** – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry.

12. **Przygotuj wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń** – częsta zmiana kompresu/gazy lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.

13. **Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz prac wymagających dużego wysiłku.**

14. **Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

15. Po zdarzeniu – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom.

Działania pracownika szkoły w przypadku, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie wykryto późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

1. **Powstrzymaj się od dotykania i wąchania podejrzanych przedmiotów, sprzątania proszku, ścierania cieczy.**

2. **Powiadom osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe** – dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.

3. **Przykryj substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.**

4. **Opuść pomieszczenie, w którym wykryto obecność podejrzanej substancji i uniemożliwi dostęp do niego.**

5. **Ogłoś alarm i przeprowadź ewakuację do wnętrza szkoły wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły.**

6. **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadom odpowiednie służby** – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.

7. **Zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizoluj od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.**

8. **Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

9. **Po zdarzeniu** – przelicz dzieci, sprawdź obecność, sprawdź stan zdrowia, udziel pierwszej pomocy i przekaż dzieci prawnym opiekunom

Instrukcja postępowania w przypadku skażenia substancją chemiczną lub biologiczną terenu szkoły oraz zagrożenia skażeniem ww. substancjami.

Osoby odpowiedzialne za zarządzanie

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Otrzymanie przez szkołę informacji o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – mogło nastąpić skażenie placówki.

● Zaalarmuj wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuuj do budynku szkoły, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
● Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadom odpowiednie służby.
●W budynku szkoły zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację.
●W miarę możliwości gromadź podręczne środki ratownicze.
●Przygotuj wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń.
●Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz prac wymagających dużego wysiłku.
●Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczaj uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywaj w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
●Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Skażenie szkoły substancją chemiczną/biologiczną – zagrożenie wykryto natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

● Nie dotykaj i nie wąchaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy.
● Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem.
● Pozamykaj okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuszczaj do przeciągów.
●Opuść pomieszczenie, w którym wykryto obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczaj do niego innych osób.
● Powiadom administratora.

Skażenie szkoły substancją chemiczną/biologiczną – zagrożenie wykryto natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

●Zaalarmuj wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i skieruj je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
● Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadom odpowiednie służby.
●Jeśli miał miejsce kontakt z substancją: umyj dokładnie ręce wodą i mydłem, zdejmij ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją, i włóż je do plastikowego worka.
●Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić papierosów do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb.
●W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja, zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację.
●Sporządź listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekaż policji.
●W miarę możliwości zgromadź podręczne środki ratownicze i odtrutki.
●Przygotuj wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń.
●Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz prac

wymagających dużego wysiłku.
- Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Skażenie szkoły substancją chemiczną/biologiczną – zagrożenie wykryto późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań

- Nie dotykaj i nie wąchaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy.
- Powiadom kierownictwo szkoły.
- Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem.
- Pozamykaj okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów.

Skażenie szkoły substancją chemiczną/biologiczną – zagrożenie wykryto późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań

- Opuść pomieszczenie, w którym wykryto obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczaj do niego innych osób.
- Ogłoś alarm i ewakuuj do wnętrza szkoły wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły.
- Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadom odpowiednie służby.
- Zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizoluj od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
- Oczekuj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sposób prowadzenia ewakuacji:

- Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami.

Sposób reakcji na sygnał dźwiękowy.

- W zależności od sytuacji: ewakuacja; wejście do budynku i pozostanie w nim.

Telefony alarmowe:

- **Policja 997;**
- **straż pożarna 998;**
- **pogotowie ratunkowe 999;**
- **europejski telefon alarmowy 112**

Sposób powiadamiania służb:

Wybierz jeden z ww. numerów.

Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- **nazwa i adres szkoły**
- **rodzaj stwierdzonego zagrożenia**
- **własne imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję**
- **telefon kontaktowy**
- **zrealizowane działania.**
- **Potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego**

zgłoszenie Sposób postępowania z uczniami ze SPE

- Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.

Zarządzanie w przypadku sytuacji kryzysowej

- Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

Obowiązki pracowników:

- zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury;
- branie udziału w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury;
- znajomość sygnału uruchamiającego procedurę;
- posiadanie listy numerów telefonu osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych;
- znajomość własnych zadań w przypadku uruchomienia procedury;
- znajomość miejsca ewakuacji.
- szkolenie uczniów w zakresie postępowania w przypadku uruchomienia

procedury;

- stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

Epidemia; kataklizm

Procedury postepowania przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych

Stan nadzwyczajny to sytuacja szczególnego zagrożenia, którego nie da się usunąć za pomocą narzędzi już funkcjonujących. Wymaga on sięgnięcia po szczególne środki prawne. Do stanów nadzwyczajnych zaliczamy stan wojenny, stan wyjątkowy oraz stan klęski żywiołowej.

W przypadku wystąpienia kataklizmu, epidemii, pandemii lub innego poważnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego Rada Ministrów na wniosek właściwego wojewody lub z własnej inicjatywy, w drodze rozporządzenia, wprowadza stan klęski żywiołowej.

W czasie stanu klęski żywiołowej właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) kieruje działaniami prowadzonymi na obszarze gminy w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia.

W razie niezdolności do kierowania lub niewłaściwego kierowania działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia wojewoda z inicjatywy własnej lub na wniosek starosty może zawiesić uprawnienia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wyznaczyć pełnomocnika do kierowania tymi działaniami.

Dyrektor szkoły, jego zastępca lub osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły postępuje zgodnie z wytycznymi, które są mu przekazywane przez właściwy organ działający w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej.

X. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu

1. Wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów.
2. Uspokój osobę.
3. Wydaj polecenia.
4. Bądź stanowczy.
5. Wskaż kierunek ewakuacji.

6. Pomóż w ewakuacji.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku

1. Zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Wymień swoje imię i powiedz co się dzieje.

2. Osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwytać ją za rękę.

3. Idąc opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół.

4. Jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny. Sam okrzyk „uważaj!" nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu

1. Zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się, że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia.

2. Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy.

3. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z zaburzeniami psychicznymi

1. Traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę.

2. Wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytują czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

<u>Przykłady technik ewakuacji osób z niepełnosprawnościami</u>

1. Wykorzystanie krzesełka lub wózka inwalidzkiego osobistego – ratownicy umieszczają na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytają za nóżki oraz oparcie.

2. Chwyt strażacki – ratownik przekłada swoją rękę między nogami osoby ratowanej, zaciskając ją na nadgarstku zwisającej ręki ratowanego, ratowanego kładzie sobie na barkach.

3. Chwyt kończynowy – jeden ratownik staje za głową ratowanego i chwyta go pod pachy, drugi ratownik jest odwrócony do ratowanego plecami i chwyta go pod kolana.

4. Chwyt „na barana" – ratowany znajduje się na plecach ratownika, który podtrzymuje go obiema rękami za uda.

5. Chwyt kołyskowy – klasyczny sposób przenoszenia małych dzieci.

6. Wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału – koc owija się wokół rąk i głowy.

7. Ratowanie w sposób umożliwiający ciągnięcie osoby ratowanej po płaskiej, równej powierzchni (szczególnie przydatne przy ewakuacji osób o dużej masie ciała, nieprzytomnych oraz w przestrzeni zadymionej, gdzie nie ma możliwości przyjęcia postawy wyprostowanej).

XI. Postanowienia końcowe

1) Egzemplarze niniejszej procedury ewakuacji powinny być dostępne w pokoju nauczycielskim, w sekretariacie.

2) Z treścią niniejszej procedury ewakuacji dyrektor szkoły lub jego zastępca powinien zapoznać nauczycieli i pracowników szkoły – zarządzenie dyrektora.

3) Na podstawie niniejszej procedury uczniowie, nauczyciele oraz pracownicy szkoły zobowiązani są do wzięcia udziału w próbnej ewakuacji przynajmniej raz w roku szkolnym.

4) Próbną ewakuację zarządza dyrektor placówki we współpracy z osobą odpowiedzialną za ewakuację najpóźniej do 30 listopada każdego roku, dokonują analizy, a następnie przedstawiają radzie pedagogicznej raport z jej przebiegu.